

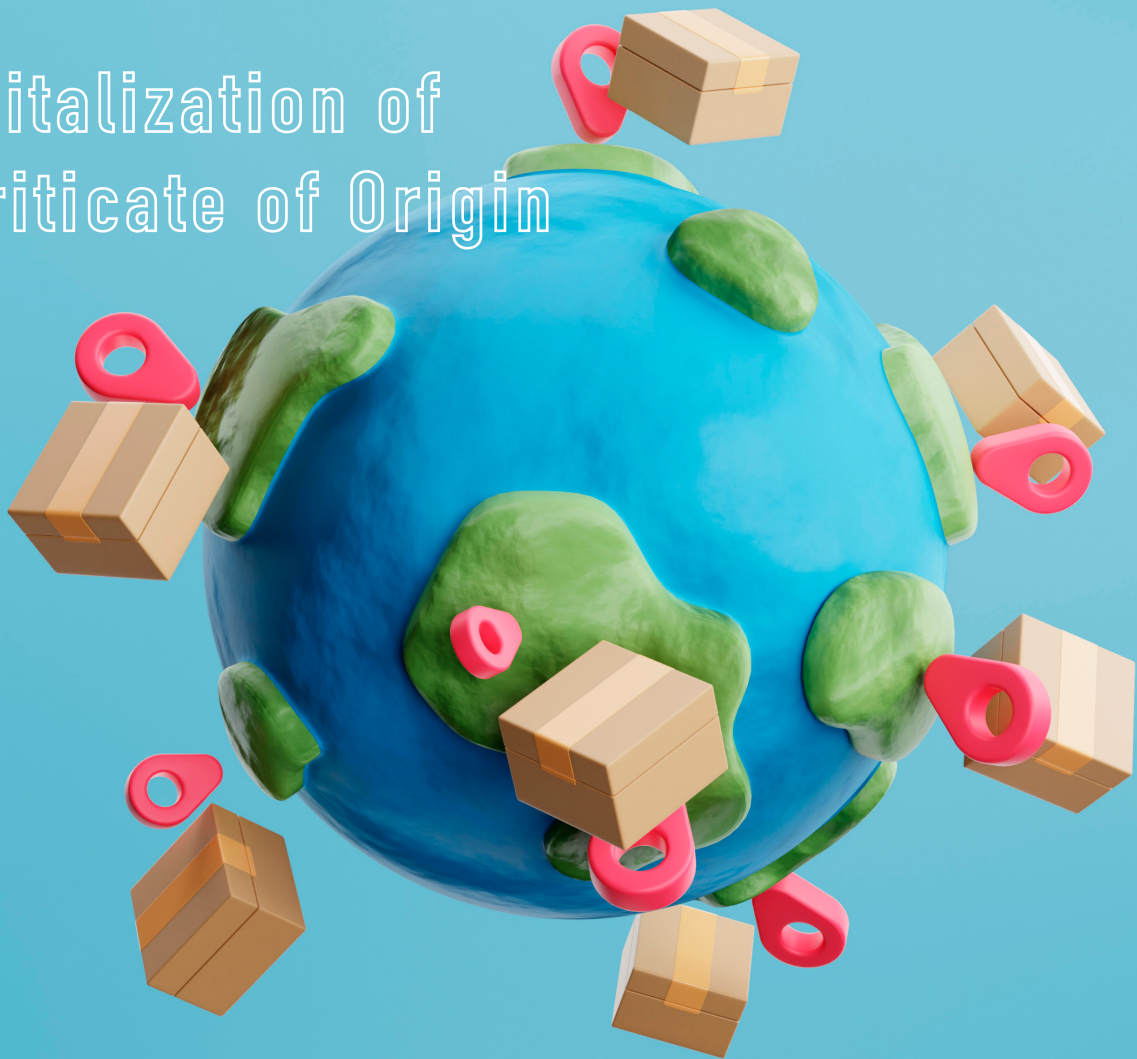

CPMU News

Customs Policy Monitoring Unit

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์

Digitalization of
Certificate of Origin

สถานการณ์ภาพรวมและกรณีศึกษา
การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
ในลักษณะต่าง ๆ

สวัสดิ์ค๊ะ ท่านผู้อ่าน

ผู้ประกอบการนำเข้า-ส่งออกหลายท่านอาจมีความคุ้นชินกับคำว่า “กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin)” มาบ้างไม่มากนักน้อย เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดว่าสินค้านำเข้า-ส่งออกนั้นจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่ระบุไว้ในข้อตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ฉบับต่าง ๆ หรือไม่ ทั้งนี้ สินค้าจะต้องได้รับการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าจากหน่วยงานรัฐของประเทศส่งออก และมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin) กำกับกับการขนส่งสินค้าไปยังประเทศนำเข้า

ทั้งนี้ ปฏิเสธไม่ได้ว่ากระบวนการขอรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้นมักมีความซับซ้อนเนื่องจากเงื่อนไขและกระบวนการยื่นขอรับรองนั้นอาจมีความแตกต่างกันตามข้อกำหนดของประเทศภาคี ด้วยเหตุนี้ ประเทศต่าง ๆ จึงมีความพยายามที่จะใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยอำนวยความสะดวกผู้ประกอบการ ทั้งการใช้ระบบการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Certificate of Origin: e-CO) การพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้า (Data Exchange System) และการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง (Self-certification of Origin)

จดหมายข่าวศุลกากร CPMU News ฉบับนี้จึงขอเสนอสถานการณ์ภาพรวมของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมแสดงกรณีศึกษาของต่างประเทศ ความท้าทาย และคำแนะนำ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามขององค์การศุลกากร (WCO) โดยหวังว่าข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

บราลี รัตนปิณฑะ

บรรณาธิการที่ปรึกษา

นางสาวบราลี รัตนปิณฑะ
อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร)

นางสาวนันท์กนก สีนจนาอนุรักษ์
อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร)

นางสาวณัฐพร โพธิ์ยอด
เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร)

กองบรรณาธิการ

นายกรวีร์ ทองอินท์
เจ้าหน้าที่โครงการ Customs Policy
Monitoring Unit

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ประจำสถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงบรัสเซลส์

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy, Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 5759
Email: thaicustoms@thaicustoms.be

ท่านผู้อ่านสามารถติดตาม
CPMU News ฉบับอื่น ๆ ได้ที่
<http://brussels.customs.go.th>
หัวข้อ: CPMU News

สารบัญ

01

บทความประจำเดือน

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า	1
ระบบการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า แบบอิเล็กทรอนิกส์	4
การแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า	9
ระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง	14

02

รายงานความเคลื่อนไหว

เลขาธิการ WCO เปิดกิจกรรมรณรงค์บทบาทสตรี ในงานศุลกากร เนื่องในโอกาสวันสตรีสากล 2567	20
โบลิเวียตรวจยึดโคเคนปลายทางเบลเยียม จำนวน 7.2 ตัน	21
WCO จับมือศุลกากรออสเตรเลีย เปิดตัว Supply Chain Integrity Project ส่งเสริมมาตรการด้านจริยธรรมในห่วงโซ่อุปทาน	22
ศุลกากรเบลเยียมตรวจยึดบุหรี่ปิดกฎหมาย มากกว่า 4 ล้านมวน ซึ่งมีต้นทางจากกัมพูชา	23

03

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

การประชุมคณะกรรมการบริหารทีมประเทศไทย สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวียนนา ครั้งที่ 1/2567	24
--	----

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันถูกกำกับโดยกฎระเบียบหลายประการ ทั้งมาตรฐานความปลอดภัยของสินค้า ประเภทสินค้า พิศัตสุลการ เอกสารการนำเข้าและอื่น ๆ ซึ่งระเบียบเหล่านี้ถูกกำหนดโดยมาตรฐานที่ใช้ร่วมกันทุกประเทศ เช่น พิศัตสุลการ ถูกกำหนดเป็นสากลโดยระบบฮาร์โมนาईซ์ (Harmonized System: HS) และมีการใช้มาตรการเฉพาะตามข้อตกลงทางการค้าในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่ให้สิทธิประโยชน์ต่อสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศภาคีเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งเป็นเสมือน “สัญชาติ” ของสินค้า จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ศุลการกรต้องคำนึงถึงและตรวจสอบความถูกต้องของถิ่นกำเนิดสินค้าในระหว่างการตรวจปล่อยสินค้า

ถิ่นกำเนิดสินค้ามักถูกกำหนดโดยกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin)¹ ที่ระบุหลักเกณฑ์ถิ่นกำเนิดสินค้า (Criteria) ที่สินค้าแต่ละชนิดต้องมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศนั้น เกณฑ์ดังกล่าวอาจมีความแตกต่างกันไปในข้อตกลงทางการค้าแต่ละฉบับ แต่สามารถระบุหลักเกณฑ์ที่พบได้ทั่วไปดังนี้

1. **หลักการใช่วัตถุดิบภายในประเทศทั้งหมด (Wholly obtained: WO)** เป็นกฎที่ให้ถิ่นกำเนิดของสินค้าแก่สินค้าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือสัตว์มีชีวิตที่เกิดและเติบโตในประเทศนั้น พืชที่เก็บเกี่ยวในประเทศนั้น หรือแร่ธาตุที่สกัดหรือนำมาจากประเทศเดียว นอกจากนี้ยังรวมถึงสินค้าที่ใช่วัตถุดิบจากประเทศเดียวทั้งหมด

¹ผู้ที่สนใจสามารถศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ Rules of Origin ได้ในจดหมายข่าว

2. **หลักการใช่วัตถุดิบทั้งหมดจากภายในกลุ่มประเทศสมาชิกเท่านั้น (Produced Entirely: PE)** ภายใต้หลักการนี้ สินค้าจะได้ถิ่นกำเนิด เมื่อสินค้านั้นต้องผลิตภายในประเทศภาคีความตกลง โดยใช้วัสดุที่ได้ถิ่นกำเนิดของกลุ่มประเทศในความตกลงเดียวกันทั้งหมดเท่านั้น
3. **หลักการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation: ST)** สินค้าที่ถูกผลิตขึ้นด้วยวัตถุดิบจากภายนอกประเทศหรือวัตถุดิบที่ไม่ได้ถิ่นกำเนิดทั้งหมดหรือบางส่วน โดยผ่านกระบวนการแปรสภาพที่ถือว่าการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญอย่างเพียงพอ โดยอาจดูจากมูลค่าการผลิตที่เพิ่มขึ้น พิกัดศุลกากรที่เปลี่ยนแปลงไป หรือมีกระบวนการ/เทคโนโลยีการผลิตที่สำคัญเกิดขึ้นในประเทศนั้น

ในทางปฏิบัติ ประเทศส่งออกจะต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการตรวจถิ่นกำเนิดสินค้าและออก**หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)** กำกับก่อนการส่งออกสินค้านั้นไปยังประเทศนำเข้า ซึ่งหน่วยงานที่ออกหนังสือรับรอง (Issuing Authority) เหล่านี้ก็มีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ โดยอาจเป็นหน่วยงานศุลกากร กระทรวงพาณิชย์ หอการค้า และหน่วยงานเฉพาะอื่น ๆ ได้เช่นกัน ในกรณีของประเทศไทย หน่วยงานที่ทำหน้าที่ออกหนังสือรับรอง คือ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ทั้งนี้ หน่วยงานศุลกากรในประเทศนำเข้ายังคงเป็นหน่วยงานหน้าด่านที่ตรวจสอบหนังสือรับรองจากประเทศส่งออก

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กระบวนการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่ออำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการยื่นคำร้องขอรับถิ่นกำเนิดสินค้า การตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ และการส่งข้อมูลระหว่างประเทศส่งออกและประเทศนำเข้า โดยได้พัฒนาจากการใช้หนังสือรับรองแบบดั้งเดิมที่เป็นกระดาษ (Paper-based Certificate of Origin: CO) มาสู่การใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Certificate of Origin: e-CO) ซึ่งเป็นกระบวนการยื่นขอ ตรวจสอบ และออกหนังสือรับรองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Issuance) และกำลังต่อยอดไปสู่ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Exchange) นอกจากนี้ ยังมีกระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง (Self-certification of Origin) ที่ผู้ประกอบการสามารถรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าได้ด้วยตนเอง

© Productivity Commission

ทั้งนี้ เมื่อเดือนกันยายน 2565 (2022) องค์การศุลกากรโลก (WCO) ได้จัดทำแบบสอบถามในหมู่ประเทศสมาชิกในประเด็นเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และนำมาสรุปเป็นรายงานการศึกษาเรื่องการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งเผยแพร่เมื่อเดือนธันวาคม 2566 (2023) จดหมายข่าวศุลกากร CPMU News ฉบับนี้ จึงขอเสนอข้อมูลบางส่วนจากรายงานการศึกษาฉบับนี้ เพื่อให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงสถานการณ์ภาพรวมและกรณีศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในลักษณะต่าง ๆ โดยครอบคลุมข้อมูลของระบบการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ และกระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง

**Paper-based
Certificate of Origin**

**Electronic
Certificate of Origin**

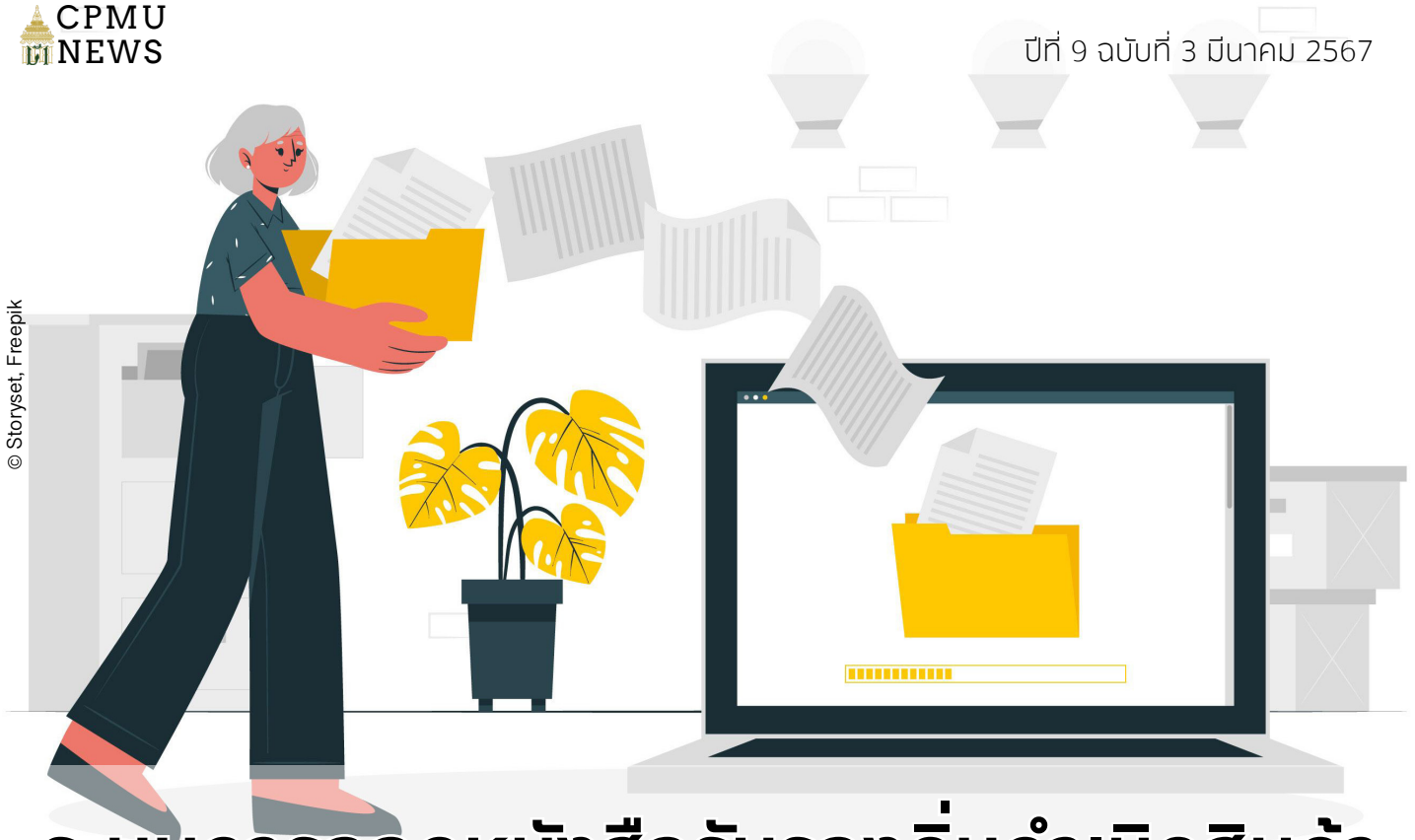

**Data Exchange of
Certificate of Origin**

อ้างอิง

เรื่องยศ โตกมลธรรม. “ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า สำหรับเตรียมความพร้อมภายใต้กรอบความตกลง CPTPP.” https://www.customs.go.th/data_files/8f1618f5_e2a2e9d563205c53bad2570e.pdf. เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2567

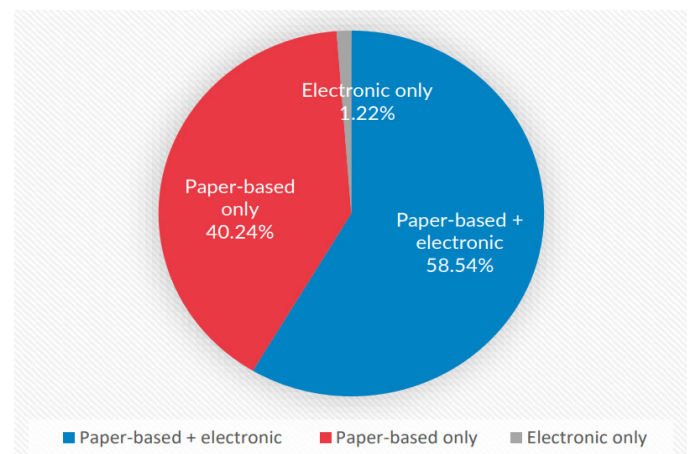
WCO. **Study on the Digitalization of the Certificate of Origin.** <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/origin/instruments-and-tools/origin-certification/study-on-the-digitalization-of-the-certificate-of-origin-en.pdf?db=web>. Accessed 15 March 2024.

ระบบการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์

ในปัจจุบัน มีวิธีการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าหลายวิธี โดยมีวิธีการที่สำคัญคือการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin: CO) โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบในประเทศส่งออก และมีการใช้ระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง (Self-Certification) ทั้งนี้ WCO ได้จัดทำแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของประเทศสมาชิก โดยมีประเทศสมาชิก 84 ประเทศ ตอบแบบสอบถาม ในจำนวนนี้มี 62 ประเทศ (คิดเป็นร้อยละ 73.8) ใช้ระบบการออกหนังสือรับรองโดยหน่วยงานรัฐควบคู่ไปกับการใช้ระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง 20 ประเทศ (คิดเป็นร้อยละ 23.8) ใช้ระบบการออกหนังสือรับรองโดยหน่วยงานรัฐเท่านั้น และมี 2 ประเทศ คือ เบอร์มิวดาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก ระบุว่าไม่มีระบบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

ในกลุ่ม 82 ประเทศมีหน่วยงานรัฐออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า 48 ประเทศ (ร้อยละ 58.5) มีการใช้หนังสือรับรองในรูปแบบกระดาษควบคู่ไปกับการใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Certificate of Origin: e-CO) ในขณะที่มี 33 ประเทศ (ร้อยละ 40.2) ใช้หนังสือรับรองในรูปแบบกระดาษเท่านั้น และมีเพียงราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียที่ใช้เฉพาะหนังสือรับรองแบบ e-CO สังเกตได้ว่าการใช้หนังสือรับรองแบบ e-CO เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยข้อดีของการพัฒนาระบบ e-CO มีดังนี้

- ช่วยอำนวยความสะดวกในขั้นตอนการยื่นขอ การตรวจสอบ และการส่งมอบหนังสือรับรอง
- ช่วยให้การขนส่งสินค้ารวดเร็วยิ่งขึ้น
- ช่วยลดงบประมาณด้านธุรการของทั้งผู้ประกอบการ และหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่ออกหนังสือรับรอง
- ลดความเสี่ยงในการทุจริตของเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่ ตรวจสอบการยื่นขอหนังสือรับรอง
- ช่วยเสริมความปลอดภัยในห่วงโซ่อุปทาน โดยสามารถ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหนังสือรับรอง ได้ครบถ้วนและป้องกันการปลอมแปลงเอกสาร

การใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า แบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-CO)

ในกลุ่ม 49 ประเทศที่ออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิด สินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-CO) มี 17 ประเทศที่ออก e-CO สำหรับรับรองถิ่นกำเนิดแบบที่ไม่รับสิทธิพิเศษ ทางการค้า (non-preferential) และแบบที่ได้รับสิทธิพิเศษ ทางการค้า (preferential) ในขณะที่อีก 32 ประเทศออก e-CO เพื่อรับรองถิ่นกำเนิดแบบที่ไม่รับสิทธิพิเศษทาง การค้าหรือแบบที่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าอย่างใด อย่างหนึ่งเท่านั้น

© Macrovector, Freepik

ทั้งนี้ ในปี 2564 (2021) มีการออกหนังสือ e-CO หลายล้านฉบับ สาธารณรัฐประชาชนจีนรายงานว่าได้ออก e-CO จำนวน 8.4 ล้านฉบับ และสาธารณรัฐตุรกีออก e-CO จำนวน 4.1 ล้านฉบับ โดยพบว่าการออกหนังสือ รับรองอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เนื่องจาก e-CO มีความเหมาะสมต่อ สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการไม่สามารถ เดินทางมาพบกันในพื้นที่จริง อย่างไรก็ตาม หลาย ประเทศก็ได้รายงานว่ามีการออก e-CO เพิ่มขึ้นตั้งแต่ ก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19 เนื่องจากต้องการ อำนวยความสะดวกทางการค้าด้วยเทคโนโลยีทางข้อมูลและ ลดการใช้กระดาษ ยกตัวอย่างเช่น

- **เครือรัฐออสเตรเลีย** ในช่วงปี 2562-2564 (2019-2021) ลดการออกหนังสือ CO แบบกระดาษจาก 3,555 ฉบับ ในปี 2562 (2019) ให้เหลือเพียง 2 ฉบับ ในปี 2564 (2021) โดยการเปลี่ยนไปใช้ e-CO แทน ปริมาณ การออก e-CO จึงเพิ่มขึ้นจาก 22,022 ฉบับ ในปี 2562 (2019) เป็น 26,822 ฉบับ ในปี 2564 (2021)
- **สาธารณรัฐเกาหลี** ทำการออก e-CO เพิ่มขึ้นจาก 497,000 ฉบับในปี 2562 (2019) เป็น 516,000 ฉบับ ในปี 2563 (2020) และ 556,000 ฉบับ ในปี 2564 (2021) ตามลำดับ
- **สาธารณรัฐสิงคโปร์** ในปี 2563 (2020) มีการออก e-CO จำนวนพุ่งสูงถึง 56,392 ฉบับ จากในปี 2562 (2019) ที่มีเพียง 8,780 ฉบับ ถือเป็นการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 542 และในช่วงปี 2564 (2021)

การยอมรับ e-CO ในประเทศนำเข้า

จากแบบสอบถาม 19 ประเทศ (ร้อยละ 31.7) ระบุว่ามีการยอมรับหนังสือ e-CO ทั้งในรูปแบบที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (non-preferential) และแบบที่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (preferential) ทั้งนี้เงื่อนไขในการยอมรับ e-CO แบบ preferential จะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) อย่างไรก็ตาม มี 22 ประเทศ (ร้อยละ 36.7) ซึ่งเป็น **กลุ่มเศรษฐกิจขนาดใหญ่ อาทิ สหรัฐอเมริกา และประเทศส่วนใหญ่ในสหภาพยุโรป (European Union: EU)²** ไม่ยอมรับ e-CO ทุกรูปแบบ และ 14 ประเทศ (ร้อยละ 23.3) ซึ่งรวมไปถึงประเทศไทย จีน สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ยอมรับเฉพาะ e-CO แบบ preferential ตามที่ระบุไว้ใน FTA ที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นไปตามสถานการณ์เฉพาะ เช่น ราชอาณาจักรเบลเยียม ยอมรับ e-CO แบบ preferential เฉพาะกับสินค้าที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 และตรงตามเงื่อนไขอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ ประเทศภาคีที่มีการทำข้อตกลง FTA ร่วมกันไว้ แต่ไม่ยอมรับ e-CO ระหว่างกัน มักมีเหตุผลดังต่อไปนี้

- ข้อตกลง FTA ไม่มีการระบุถึงหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์
- รูปแบบ (Format) ของหนังสือรับรอง e-CO ของประเทศส่งออกไม่สามารถใช้งานร่วมกับรูปแบบของประเทศนำเข้าได้
- ไม่มีการลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature)
- ไม่สามารถตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ข้อมูลสำคัญใน e-CO ไม่ครบถ้วน

ความผิดปกติและการฉ้อฉลที่เกี่ยวข้องกับ e-CO

เป็นที่น่าสนใจว่าหลายประเทศเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการใช้หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-CO) ไม่ได้ช่วยลดความผิดปกติและการฉ้อฉลทางศุลกากรที่เกี่ยวข้องกับถิ่นกำเนิดสินค้า โดยพบการให้ข้อมูลเท็จเพื่อให้ได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้านั้นอย่างแพร่หลาย ร่วมกับการปลอมแปลงเอกสารรูปแบบ PDF ที่ใช้ยื่นต่อประเทศนำเข้า และการนำสินค้าที่ไม่ได้ผลิตตามข้อมูลที่ระบุใน e-CO มาสวมสิทธิ

² ออสเตรเลีย โครเอเชีย เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ โปรตุเกส สโลวาเกีย สเปน และสวีเดน

กรณีศึกษาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ในปี 2563 (2020) มีการนำเข้าสินค้าทุเรียนสด (พิกัด 0212.60) มาจากประเทศไทย โดยใช้สิทธิประโยชน์ของข้อตกลงการค้าเสรี อาเซียน - จีน (ASEAN China Free Trade Agreement: ACFTA) ผู้นำเข้าได้ยื่นเอกสาร e-CO หลายฉบับเพื่อแสดงว่าสินค้าที่ถิ่นกำเนิดประเทศไทยในรูปแบบสำเนาสแกน (Scanned Copy) ต่อมาศุลกากรจีนได้ทำการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย (Post-Clearance Audit: PCA) แล้วพบความน่าสงสัยของลายมือชื่อและตราประทับบนเอกสาร เนื่องจากมีลักษณะพรำมัวและมีความคล้ายคลึงกันมากเกินไป จึงได้ติดต่อมายังศุลกากรไทยเพื่อตรวจสอบเพิ่มเติม โดยศุลกากรไทยได้แจ้งว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารปลอมแปลง ศุลกากรจีนจึงได้ปฏิเสธสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรและดำเนินการสอบสวนผู้นำเข้าต่อไป

แนวทางการป้องกัน/แก้ไข ปัญหาการฉ้อฉลที่เกี่ยวข้องกับ e-CO

ในการนี้ ประเทศที่ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคำฉ้อฉลที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ e-CO ดังนี้

- การใช้เครื่องมือตรวจสอบรับรองความถูกต้องของเอกสารจากหน่วยงานที่ออกเอกสาร ในรูปแบบของ QR Code รหัสอ้างอิง และอื่น ๆ เพื่อรับรองว่า e-CO ที่ประเทศนำเข้าได้รับนั้นเป็นฉบับเดียวกันกับฉบับที่ประเทศส่งออกให้ผู้ประกอบการ
- การใช้ข้อมูลรับรอง (Specimen Information) เช่น ตราประทับ ลายมือชื่อ เพื่อรับรองความถูกต้องของเอกสารจากหน่วยงานในประเทศส่งออก ในลักษณะเดียวกันกับการรับรองหนังสือรูปแบบกระดาษ

- การใช้ระบบบริหารความเสี่ยง และการตรวจสอบประเมินด้วยตัวเองของผู้นำเข้าและตัวแทนออกของ (Self-assessment) เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามข้อกำหนด
- การตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย (PCA) สำหรับสินค้าที่ได้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร

ความท้าทายในการพัฒนาระบบออกเอกสาร e-CO

- การพัฒนาและออกกฎหมายในระดับชาติเรื่องการใช้หนังสือรับรองอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อวางระเบียบเกี่ยวกับการยื่นขอหนังสือรับรอง การรับรอง และการออก e-CO อย่างเป็นทางการ
- การหาข้อสรุประหว่างการเจรจาข้อตกลงการค้าเสรีในประเทศต้นเรื่อง e-CO มีความซับซ้อน เนื่องจากประเทศคู่เจรจามักมีข้อกำหนดและมาตรฐานที่ไม่ตรงกัน
- การเลือกใช้เทคโนโลยีและรูปแบบเอกสารที่ตอบสนองทั้งความต้องการของผู้ประกอบการและหน่วยงานรัฐ
- การขาดทรัพยากรสำหรับการพัฒนาระบบออกเอกสาร e-CO
- หลายประเทศยังคงไม่มีความเชื่อมั่นในหนังสือ e-CO เนื่องจากสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ยาก และไม่มียระบบรับรองที่เป็นมาตรฐาน
- การปรับปรุงข้อตกลงการค้าเสรีฉบับเดิมให้ครอบคลุมการยอมรับ e-CO นั้นมีความซับซ้อน ต้องอาศัยความมุ่งมั่นและแรงสนับสนุนของประเทศภาคีทุกฝ่าย

ปัจจัยความสำเร็จของ ระบบออกเอกสาร e-CO

- หน่วยงานรัฐมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างระบบการออกเอกสารอิเล็กทรอนิกส์และพร้อมที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศที่ได้ริเริ่มโครงการมาก่อนแล้ว
- การยอมรับ e-CO ร่วมกันของประเทศภาคี (Mutual Recognition) ในข้อตกลงทางการค้าต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างหน่วยงาน
- มีการส่งเสริมความร่วมมือทั้งในระดับรัฐต่อรัฐ (G2G) และความร่วมมือในระดับภาครัฐกับภาคเอกชน (G2B)
- มีการสร้างความตระหนักรู้และให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการออกเอกสารต่อกลุ่มผู้ส่งออก ผู้ผลิต และผู้ประกอบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- มีงบประมาณเพียงพอต่อการพัฒนาและบำรุงรักษาระบบการออกเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์
- เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางเทคนิค และมีการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น

อ้างอิง

WCO. **Study on the Digitalization of the Certificate of Origin.** <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/origin/instruments-and-tools/origin-certification/study-on-the-digitalization-of-the-certificate-of-origin-en.pdf?db=web>. Accessed 15 March 2024.

การแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

นอกจากการออกหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-CO) เพื่ออำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการดำเนินเอกสาร เสริมประสิทธิภาพในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ และลดการใช้กระดาษแล้ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังเปิดโอกาสให้พัฒนาระบบดังกล่าวไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เพื่อยกระดับให้กระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเป็นรูปแบบดิจิทัลทั้งหมด ตั้งแต่ขั้นตอนการยื่นขอหนังสือรับรอง (Application) การออกหนังสือรับรอง (Issuance) และการถ่ายโอนข้อมูล (Transmission)

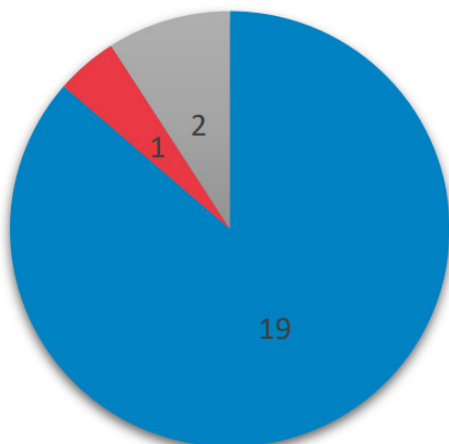
ในปัจจุบัน หลายประเทศได้พัฒนาระบบการออกหนังสือรับรองในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แล้ว แต่ยังไม่สามารถถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้จริง เอกสารดังกล่าวจึงมักถูกพิมพ์ออกมาในรูปแบบกระดาษ หรือส่งให้ประเทศนำเข้าในรูปแบบสำเนาสแกน ซึ่งส่งผลให้เกิดความล่าช้า ความผิดพลาด และช่องโหว่ให้เกิดการฉ้อฉล จึงมีความพยายามสร้างแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Interchange: EDI) เพื่อให้สามารถถ่ายโอนข้อมูลหนังสือรับรองได้แบบอัตโนมัติโดยที่ไม่ต้องใช้กระดาษและการนำส่งเอกสารโดยผู้ขนส่ง

การพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์นอกจากจะช่วยลดระยะเวลาในการส่งเอกสารจากประเทศส่งออกมายังประเทศนำเข้าแล้ว ยังช่วยรับรองว่าหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้นเป็นเอกสารฉบับจริง โดยประเทศนำเข้ายังสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้สำหรับการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงของสินค้าแบบอัตโนมัติ เพื่อลดการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ และช่วยร่นระยะเวลาในกระบวนการควบคุมถิ่นกำเนิดสินค้า

การพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศต่าง

การแลกเปลี่ยนข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์เริ่มขึ้นครั้งแรกในปี 2547 (2004) เมื่อประเทศจีนได้ริเริ่มระบบการส่งข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential) ระหว่างประเทศจีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง และเขตบริหารพิเศษมาเก๊า และในปี 2552 (2009) สาธารณรัฐโคลอมเบียได้ริเริ่มระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกับสหรัฐอเมริกา และนับตั้งแต่ปี 2559 (2016) หลายประเทศได้เริ่มพัฒนาระบบดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐอาร์เจนตินา สาธารณรัฐอุรุกวัย สาธารณรัฐชิลี สาธารณรัฐเปรู และกลุ่มประเทศอาเซียนภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA)

© WCO

- Data exchange on preferential CO only
- Data exchange on non-preferential CO only
- Data exchange on both types

จากแบบสอบถามของ WCO พบว่ามีประเทศที่ตอบแบบสอบถาม 22 ประเทศ (ร้อยละ 26.2) รายงานว่ามีการใช้งานระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้าแบบอิเล็กทรอนิกส์แล้ว กระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วโลก ทั้งนี้ เขตเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างสหรัฐอเมริกาและประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ของ EU ยังไม่มีการใช้งานระบบดังกล่าว โดยหน่วยงานศุลกากรและป้องกันชายแดนแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Customs and Border Protection: CBP) กำลังพัฒนาระบบประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลแบบกระจายศูนย์ (Distributed Ledger Technology: DLT) ร่วมกับกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ (Department of Homeland Security) ซึ่งจะช่วยระบุและตรวจสอบถิ่นกำเนิดของสินค้าขาเข้าด้วย และ EU กำลังอยู่ในขั้นตอนศึกษาความเป็นไปได้ของทั้งระบบการออกเอกสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในระดับประเทศสมาชิก

จาก 22 ประเทศที่มีการใช้ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ มี 19 ประเทศที่แลกเปลี่ยนเฉพาะหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential) 2 ประเทศแลกเปลี่ยนทั้งหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า และที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (Non-preferential) คือ สมาพันธรัฐสวิสและสหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย และมี 1 ประเทศที่รับเฉพาะหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า คือ เบลเยียม

นอกจากนี้ บางประเทศได้รายงานจำนวนคู่ภาคีที่ได้พัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกัน โดยสามารถสรุปได้ว่า จีน เป็นประเทศที่มีคู่ภาคีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลมากที่สุด คือ 16 ประเทศ รองลงมาคือ สาธารณรัฐอินโดนีเซียที่มีคู่ภาคี 12 ประเทศ โดยที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ชิลี และไทย มีคู่ภาคี 9 ประเทศ

เทคโนโลยีที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล

ประเด็นที่น่าสนใจของการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการค้าของประเทศต่าง ๆ คือประเภทของเทคโนโลยีและข้อมูลที่ใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ซึ่งใน 1 ประเทศอาจใช้เทคโนโลยีแลกเปลี่ยนข้อมูลหลายชนิดขึ้นอยู่กับข้อตกลงกับประเทศคู่ภาคี และบางประเทศมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่สามารถรับส่งข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดได้แบบอัตโนมัติ โดยมีตัวอย่างเทคโนโลยีที่น่าสนใจ ดังนี้

เครือข่ายรัฐออสเตรเลีย: ใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ในระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลระดับประเทศที่ชื่อว่า Intergovernmental Ledger (IGL) และกำลังพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อการตรวจสอบทางดิจิทัล (Digital Verification Platform: DVP) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้าและความน่าเชื่อถือของเอกสารต่าง ๆ

สาธารณรัฐเปรู: ใช้ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ใช้งานร่วมกับระบบ Single Window ของประเทศส่งออกที่หลากหลายได้ โดยใช้รูปแบบข้อมูล XLM ที่สามารถทำงานร่วมกับระบบที่แตกต่างกัน

สาธารณรัฐสิงคโปร์: การแลกเปลี่ยนหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (CO) ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านระบบ ASEAN Single Window ที่ผนวกรวมระบบ Single Window ของประเทศสมาชิกเข้าด้วยกัน และแลกเปลี่ยนข้อมูล CO กับประเทศจีนผ่านระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลใน Networked Trade Platform ซึ่งเป็นระบบที่เชื่อมโยงระบบของหน่วยงานและให้บริการอื่น ๆ อย่างเบ็ดเสร็จ (One-stop)

การตรวจสอบข้อมูลโดยศุลกากร

ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลขั้นพื้นฐานจะมีหน้าที่แลกเปลี่ยนข้อมูลเท่านั้น ไม่สามารถทำการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ ซึ่งหากศุลกากรประเทศนำเข้ามีข้อสงสัยในสถานะของสินค้าและข้อมูลบางประการในหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า จะดำเนินการตรวจสอบตามกรอบความร่วมมือที่ระบุไว้ในข้อตกลง FTA ของประเทศภาคี ทั้งนี้ มีหลายประเทศต้องการขยายการใช้งานของระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลให้สามารถส่งคำร้องขอให้ตรวจสอบ (Verification Request) ต่อศุลกากรประเทศส่งออกได้ด้วย

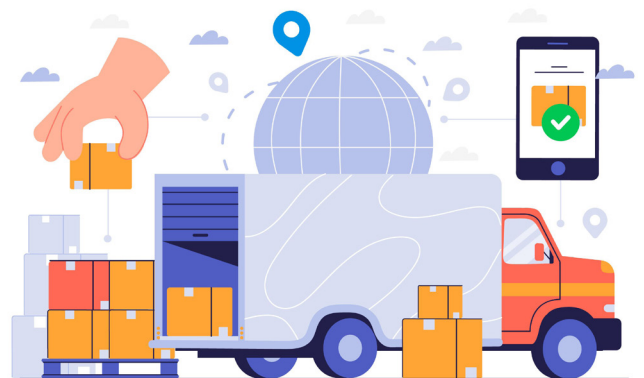
การส่งคำร้องในลักษณะนี้ สร้างความสะดวกรวดเร็วในการประสานงาน และรับประกันความถูกต้องของข้อมูลเนื่องจากการส่งข้อมูลในระดับรัฐต่อรัฐ (G2G) โดยไม่ผ่านหน่วยงานอื่น และสามารถส่งข้อมูลหนังสือรับรองเข้ารหัส (Encrypted Certificate Data) ที่ระบุอัตลักษณ์ของผู้ส่งและผู้รับ ส่งผลให้มีเฉพาะเจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้

กรณีศึกษาของนิวซีแลนด์

ระบบการส่งข้อมูลของศุลกากรนิวซีแลนด์สามารถระบุความคลาดเคลื่อนของข้อมูล เช่น การระบุรหัสท่าเรือผิดพลาด หรือการให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนได้ก่อนที่จะส่งข้อมูลของหนังสือรับรอง (e-CO) ไปยังประเทศนำเข้า ซึ่งระบบการส่งข้อมูลระหว่างศุลกากรนิวซีแลนด์และศุลกากรจีนสามารถทำการเปรียบเทียบข้อมูลอัตโนมัติระหว่างข้อมูลใน e-CO และข้อมูลในใบขนสินค้าขาเข้าเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ความท้าทายภายหลังการเปิดใช้งานระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล

- การติดตามประสิทธิภาพของระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทำได้ลำบาก เนื่องจากมีผู้ใช้งานหลายฝ่าย และปัญหาที่หน่วยงานหนึ่งพบอาจไม่ได้เกิดขึ้นกับหน่วยงานอื่นหรือขาดการสื่อสารระหว่างกัน ส่งผลให้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันเหตุการณ์
- การปรับปรุงแก้ไขระบบให้สอดคล้องกับสภารัตถะในข้อตกลง FTA ฉบับใหม่ หรือในกรณีที่มีการแก้ไข FTA เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน
- การสร้างมาตรฐานร่วมกันของหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ข้อมูลเหล่านี้สามารถใช้ร่วมกันได้กับทุกระบบ หรือการสร้างระบบร่วมกันในลักษณะ Single Window จะช่วยอำนวยความสะดวกสำหรับทุกฝ่ายได้เป็นอย่างมาก แต่ก็ถือเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือของหลายฝ่ายและต้นทุนสูง

© Freepik

ปัจจัยความสำเร็จของ ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- แรงสนับสนุนทางการเมืองของทั้งประเทศส่งออกและประเทศนำเข้า เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาระบบและติดตามการทำงานของระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างราบรื่น
- ช่องทางการสื่อสารระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชนในช่วงการพัฒนาระบบ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงพอใจสำหรับทุกฝ่าย
- ข้อตกลงที่ระบุมาตรฐานทางเทคนิคของระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลไว้อย่างชัดเจน โดยมีข้อสรุปที่ชัดเจนทั้งในแง่ของลักษณะข้อมูลที่ใช้ แนวปฏิบัติของผู้ประกอบการ และต้องมีระบบที่สอดคล้องกับระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลในระดับภูมิภาค (ถ้ามี)
- โครงสร้างทางเทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยเพื่อรองรับการไหลเวียนของข้อมูลจำนวนมาก และมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อคอยติดตามผลการดำเนินงานกับผู้ประกอบการ เพื่อระบุปัญหา (Troubleshooting) และความผิดพลาดของระบบได้อย่างรวดเร็ว
- มีการสนับสนุนทางเทคนิคในระหว่างที่ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลเปิดใช้งานแล้ว เพื่อช่วยให้ดำเนินการได้อย่างราบรื่น
- การสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ผู้ประกอบการให้ทราบถึงผลประโยชน์จากการใช้หนังสือรับรอง e-CO การแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และมีการจัดอบรมให้แก่ผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง

อ้างอิง

WCO. **Study on the Digitalization of the Certificate of Origin**. <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/origin/instruments-and-tools/origin-certification/study-on-the-digitalization-of-the-certificate-of-origin-en.pdf?db=web>. Accessed 15 March 2024.

ระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง

ระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง (Self-Certification of Origin) คือ การเปิดโอกาสให้ ผู้ประกอบการ สามารถรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าของตนเองเพื่อรับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรโดยไม่ต้องขอรับหนังสือรับรองจากหน่วยงานรัฐ แต่ใช้เพียงเอกสารที่แสดงถิ่นกำเนิดสินค้า เช่น บัญชีราคาสินค้า (Invoice) ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading) เป็นต้น โดยประเทศที่ใช้ระบบนี้ จะระบุเงื่อนไขและแนวปฏิบัติไว้ในข้อตกลง FTA ที่เกี่ยวข้อง โดยอาจยินยอมให้ทั้งผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า สามารถรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าได้ หรืออาจยินยอมให้เพียงผู้ส่งออกที่ได้ รับอนุญาต (Approved Exporter) หรือผู้ส่งออกที่ลงทะเบียน (Registered Exporter) สามารถรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในกระบวนการนี้ได้

จาก 82 ประเทศที่ตอบแบบสอบถามของ WCO มี 62 ประเทศ (ร้อยละ 73.8) รายงานว่ามีการใช้ระบบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง โดยมีระเบียบการรับรองที่แตกต่างกัน ดังนี้

- **การรับรองโดยผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาต (Approved Exporter)** 48 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 77.4
- **การรับรองโดยผู้ส่งออกที่ลงทะเบียน (Registered Exporter)** 38 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 61.3
- **การรับรองโดยผู้ส่งออกทั่วไป (Full Exporter)** 31 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 49.2
- **การรับรองโดยผู้นำเข้า** 32 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 50.8
- **การรับรองในวิธีการอื่น ๆ** เช่น การรับรองโดยผู้ผลิต การรับรองโดยการวินิจฉัยถิ่นกำเนิดสินค้าล่วงหน้า (Advanced Ruling) 10 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 15.9

ทั้งนี้ แต่ละประเทศสามารถใช้ระเบียบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองได้หลายวิธีการ เช่น ญี่ปุ่น เปรู สิงคโปร์ ใช้ทั้งการรับรองโดยผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาต ผู้ส่งออกทั่วไป ผู้นำเข้า และผู้ผลิต ในขณะที่มาเลเซียและนิวซีแลนด์ ใช้การรับรองโดยผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

กระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง

ในปัจจุบันยังไม่มีข้อกำหนดมาตรฐานร่วมกันของกระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง แต่ละข้อตกลง FTA จึงมีการกำหนดระเบียบวิธีการด้านเอกสารและการรับรองในลักษณะนี้ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ สามารถสรุปขั้นตอนการรับรองที่ประเทศส่วนใหญ่ มักกำหนดไว้ใน FTA ได้ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การขออนุญาตของผู้ประกอบการ

โดยทั่วไปแล้ว กระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองมักดำเนินในรูปแบบการรับรองโดยผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาต และ/หรือ ผู้ส่งออกที่ลงทะเบียน ผู้ส่งออกที่ต้องการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองจึงต้องยื่นขอรับอนุญาตหรือลงทะเบียนกับหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบ และจะได้รับการตรวจสอบและประเมินตามข้อกำหนดที่ระบุไว้

สำหรับระบบการรับรองโดยผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาต กระบวนการให้อนุญาตจะขึ้นอยู่กับประเมินว่าผู้ส่งออกรายนั้นมีความสามารถที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานของการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และการประเมินความเสี่ยงของการฉ้อฉลในรูปแบบต่าง ๆ โดยอาจมีการสัมภาษณ์ผู้แทนเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจในประเด็นถิ่นกำเนิดสินค้าร่วมด้วย ในขณะเดียวกัน ระบบการรับรองโดยผู้ส่งออกที่ลงทะเบียน ผู้ส่งออกมีหน้าที่เพียงแค่ลงทะเบียนและยื่นเอกสารที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วน

เมื่อผู้ส่งออกได้รับอนุญาตหรือทำการลงทะเบียนแล้ว จะสามารถรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องแสดงเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่มีตราประทับของหน่วยงานรัฐแต่อย่างใด ในกรณีการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าสามารถทำได้โดยผู้ส่งออกทั่วไปหรือผู้นำเข้า ผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องยื่นขออนุญาตหรือลงทะเบียนกับหน่วยงานรัฐ โดยประเทศที่อนุญาตให้มีการรับรองโดยผู้ส่งออกทั่วไป ได้แก่ เครือรัฐออสเตรเลีย สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐสิงคโปร์ สมาพันธรัฐสวิส สหราชอาณาจักร

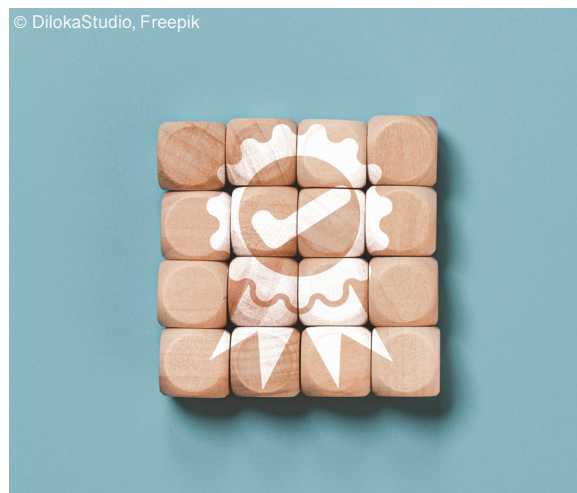
2. การตรวจสอบและลงทะเบียนสินค้า

ข้อตกลง FTA จะอนุญาตให้ผู้ประกอบการสามารถรับรองสินค้าด้วยตนเองทันทีที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่ข้อตกลง FTA บางฉบับ จะระบุให้ผู้ประกอบการต้องทำการตรวจสอบและลงทะเบียนรายการสินค้าที่ต้องการรับรองถิ่นกำเนิดก่อน ยกตัวอย่างเช่น

จีน: ระบุให้ผู้ส่งออกต้องลงทะเบียนรายการสินค้าในรูปแบบพิกัดศุลกากร (HS Code) อย่างน้อย 2 หลักแรก (Chapter Level) ก่อนที่ผู้ส่งออกจะออกเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง

อินโดนีเซีย: ผู้ส่งออกต้องลงทะเบียนรายการสินค้าในรูปแบบ HS Code 6 หลัก เพื่อให้หน่วยงานรัฐตรวจสอบเอกสารและความเหมาะสมของสินค้าแต่ละรายการก่อนที่จะอนุญาตให้ผู้ส่งออกรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

© DilokaStudio, Freepik

3. การออกเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

เมื่อผู้ประกอบการได้รับอนุญาตให้รับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง จะต้องออกเอกสารเพื่อรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คำรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Origin Declarations) บัญชีราคาสินค้าซึ่งปรากฏคำรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Invoice Declarations) ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดเพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรและมูลค่าของสินค้า

ในปัจจุบัน บางประเทศระบุให้ผู้ประกอบการต้องส่งข้อมูลเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ตนเองออกให้หน่วยงานรัฐทราบ แต่ก็มีหลายประเทศที่อนุญาตให้ผู้ประกอบการสามารถส่งออกสินค้าพร้อมเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ตนเองออกได้เลยโดยไม่ต้องแจ้งข้อมูลต่อหน่วยงานรัฐ ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ประกอบการต้องส่งข้อมูลให้แก่งานของรัฐ หน่วยงานรัฐของประเทศส่งออกอาจส่งต่อข้อมูลการรับรองสินค้าด้วยตนเองเหล่านี้ไปยังประเทศนำเข้าด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น

นิวซีแลนด์: ภายใต้ข้อตกลง FTA กับประเทศจีน ระบุให้ผู้ส่งออกที่ประสงค์จะรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองต้องขออนุญาตต่อศุลกากรนิวซีแลนด์เพื่อรับสถานะ Approved Exporter ก่อน และต้องส่งข้อมูลเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเข้าสู่ระบบสารสนเทศของศุลกากรนิวซีแลนด์ก่อนการส่งออก จากนั้น ศุลกากรนิวซีแลนด์จะส่งข้อมูลเหล่านี้ไปยังศุลกากรจีนผ่านระบบ JEVS

© Freepik

4. การตรวจสอบและติดตามการทำงานของผู้ประกอบการ

หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของผู้ประกอบการได้ โดยสามารถเข้าตรวจสอบได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและการตรวจสอบตามวงรอบ หากผู้ประกอบการมิได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรฐานด้านการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หน่วยงานรัฐสามารถเพิกถอนสถานะการเป็นผู้ประกอบการที่สามารถรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าเองได้ ทั้งนี้ ผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาตและผู้ส่งออกที่ลงทะเบียน จะต้องยินยอมให้หน่วยงานรัฐเข้าถึงระบบข้อมูลและสถานประกอบการเพื่อตรวจสอบกระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง

ผู้ประกอบการที่รับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองจะต้องแนบคำรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Origin Declaration) ไว้กับเอกสารทางการค้าที่สำคัญ เช่น บัญชีราคาสินค้า (Invoice) บัญชีรายละเอียดบรรจุหีบห่อ (Packing List) ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading) โดยมีหลายประเทศได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง

ในปัจจุบัน ระบบเทคโนโลยีเหล่านี้มักถูกออกแบบและพัฒนาเพื่อให้ผู้ประกอบการยื่นขอรับสถานะผู้ส่งออกที่ได้รับอนุญาตหรือลงทะเบียนกับหน่วยงานรัฐเท่านั้น แต่ก็มีบางประเทศที่พัฒนาระบบให้สามารถออกเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าโดยผู้ประกอบการได้

สหภาพยุโรป (EU): คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ได้พัฒนาระบบลงทะเบียนผู้ส่งออก (Registered Exporter System: REX System) เพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้เป็นแพลตฟอร์มการลงทะเบียนผู้ประกอบการส่งออกที่สามารถรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง ตามข้อกำหนดใน FTA ระหว่าง EU กับประเทศต่าง ๆ เช่น แคนาดา ญี่ปุ่น สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร และการส่งออกไปยังประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preferences: GSP)³ โดยผู้ส่งออกสามารถใช้ระบบ REX ในการยื่นขอลงทะเบียนเป็นผู้ส่งออกที่ลงทะเบียนไปยังหน่วยงานรัฐในประเทศส่งออกที่เกี่ยวข้องและรายงานการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลในกรณีที่หน่วยงานรัฐสามารถใช้ระบบ REX เพื่อเพิกถอนสถานะการลงทะเบียนของผู้ส่งออกที่ฉ้อฉลหรือปิดกิจการไปแล้ว และจะเผยแพร่ข้อมูลทะเบียนของผู้ส่งออกเหล่านี้เพื่อให้ประเทศนำเข้าสามารถตรวจสอบข้อมูลได้เช่นกัน

© Storyset, Freepik

ความผิดปกติและการฉ้อฉล ที่พบในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ด้วยตนเอง

ในปัจจุบัน ผู้ประกอบการและหน่วยงานในหลายประเทศยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจระบบการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยที่เพียงพอ ส่งผลให้เกิด**ความผิดปกติ**หรือ**ความผิดพลาด**บ่อยครั้ง โดยสามารถสรุปได้เป็นในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

- เอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าถูกออกโดยผู้ประกอบการที่อยู่นอกเขตประเทศภาคี FTA
- เอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าถูกออกโดยตัวแทนออกของ บริษัทขนส่ง และภาคส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้รับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
- เอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ามีรูปแบบที่ไม่ได้มาตรฐานตามที่ระบุไว้ในข้อตกลง
- มีการระบุเกณฑ์การให้ถิ่นกำเนิดสินค้าไม่ถูกต้องในเอกสารรับรอง
- การอธิบายลักษณะ/ผลากสินค้าที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง
- ผู้ประกอบการแสดงหลักฐานและข้อมูลไม่ครบถ้วน/ไม่เพียงพอต่อการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า
- ผู้ประกอบการขาดความเข้าใจในข้อกำหนดเรื่องการได้มาซึ่งถิ่นกำเนิดสินค้า

3 มาตรการลดหรือยกเว้นภาษีนำเข้าแก่สินค้าที่อยู่ในกลุ่มได้รับสิทธิ ที่ประเทศพัฒนาแล้วให้กับประเทศกำลังพัฒนา โดยประเทศอาเซียนที่ได้รับสิทธิ GSP ในปัจจุบันได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ลาว และเมียนมาร์

ทั้งนี้ **การฉ้อฉล**ที่เกิดขึ้นในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองมีลักษณะคล้ายคลึงกับการฉ้อฉลที่เกิดขึ้นในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านำเข้าแบบอื่น เช่น

- เอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าถูกเปลี่ยนแปลงหลังจากที่ยื่นเอกสารต้นฉบับให้ศุลกากรประเทศส่งออกหรือรับทราบ โดยผู้กระทำความผิดอาจเป็นตัวยุส่งออกเอง ผู้นำเข้า หรือผู้ขนส่งโดยที่ผู้ส่งออกไม่มีความรู้เห็น
- การปลอมแปลงเอกสาร โดยการใช้เลขรหัสการได้รับอนุญาตให้รับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (Authorization Numbers) และชื่อของบริษัทอื่น มาสวมรอยในเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ไม่ได้รับอนุญาต
- การจงใจรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าต่อสินค้าที่ไม่เข้าเกณฑ์ได้รับถิ่นกำเนิดสินค้านั้น

ความผิดปกติและการฉ้อฉลที่พบในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเอง

การแก้ไขปัญหาความผิดพลาดและการฉ้อฉลในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองนั้น มีทิศทางเดียวกันกับการแก้ไขปัญหาของการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านำเข้าแบบอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม การรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองคือ การถ่ายโอนความรับผิดชอบในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าไปยังผู้ประกอบการ **การสร้างความรู้/ความเข้าใจต่อผู้ประกอบการ**จึงเป็นแนวทางการแก้ไขที่สำคัญที่สุดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานศุลกากรมีหน้าที่ฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้รับรองถิ่นกำเนิดสินค้า และผลกระทบของการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าผิดพลาด

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ศุลกากรในบริเวณพรมแดนควรให้ความสำคัญประเด็นถิ่นกำเนิดสินค้าเช่นกัน เนื่องจากมีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่อาจมีข้อผิดพลาดหรือมีการฉ้อฉล ทั้งนี้ หน่วยงานศุลกากรควรดำเนินการตรวจสอบผู้ประกอบการที่รับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองอยู่เป็นประจำทุกปี เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนดในหนังสือผู้ประกอบการ และการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย (PCA) ถือเป็นกระบวนการที่ประสบความสำเร็จในการตรวจพบการฉ้อฉลในหลายประเทศ

การพัฒนาระบบการส่งเอกสารรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ก็เป็นแนวทางการแก้ไขที่ยั่งยืนเนื่องจากการส่งข้อมูลรูปแบบดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบการฉ้อฉล สามารถส่งต่อข้อมูลให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ ได้อย่างทันเหตุการณ์ อีกทั้งยังสามารถรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นฐานข้อมูลของระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงแบบอัตโนมัติได้ต่อไป

© Storyset, Freepik

ข้อสรุป

หลายกรณีที่น่าสนใจไปข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามาพลิกโฉมกระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในหลายระดับ หลายประเทศเชื่อว่าเทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยอำนวยความสะดวกต่อผู้ประกอบการและเสริมประสิทธิภาพด้านการควบคุมตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ แต่เห็นได้ชัดว่าการพัฒนากระบวนการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้านั้นยังเกิดขึ้นในระดับทวิภาคี/พหุภาคีในระดับภูมิภาคเป็นหลัก และเป็นการยากที่จะสร้างมาตรฐานร่วมกันและยังไม่สามารถสร้างระบบนิเวศของข้อมูล (Data Ecosystem) ของข้อมูลการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในระดับโลกได้ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าทิศทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลถิ่นกำเนิดสินค้าจะพัฒนาต่อไปในทิศทางใด ในยุคสมัยที่การเชื่อมโยงและศาสตร์การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) เป็นแนวทางพัฒนางานศุลกากรที่สำคัญ

อ้างอิง

WCO. **Study on the Digitalization of the Certificate of Origin.** <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/origin/instruments-and-tools/origin-certification/study-on-the-digitalization-of-the-certificate-of-origin-en.pdf?db=web>. Accessed 15 March 2024.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

เลขาธิการ WCO เปิดกิจกรรมรณรงค์บทบาทสตรีในงานศุลกากร เนื่องในโอกาสวันสตรีสากล 2567

เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2567 (2024) Mr. Ian Saunders เลขาธิการองค์การศุลกากรโลก (WCO) เปิดกิจกรรมรณรงค์บทบาทสตรีในงานศุลกากร (Women in Customs) เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการมีส่วนร่วมในประชาคมศุลกากรโลก เนื่องในโอกาสวันสตรีสากล 2567 (2024) โดยจะมีการเผยแพร่เรื่องราวที่สร้างแรงบันดาลใจของเจ้าหน้าที่สตรีทั่วโลกตลอดทั้งปีนี้ เริ่มจากบทสัมภาษณ์ของ Ms. Gael Grooby รักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการ Tariff and Trade Affairs Directorate ของ WCO

เลขาธิการ WCO ได้เน้นย้ำว่ากิจกรรมรณรงค์นี้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของ WCO ในการสร้างความหลากหลายและความเท่าเทียมทางเพศ (Gender Equality and Diversity: GED) ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่มีปฏิญญาด้านความหลากหลายและความเท่าเทียมทางเพศของคณะมนตรีความร่วมมือทางศุลกากร (CCC) ในเดือนธันวาคม 2563 (2020) ทั้งนี้ WCO ได้ให้การส่งเสริมประเทศสมาชิกในด้านการออกนโยบายเพื่อป้องกันการคุกคามทางเพศและการสร้างความสมดุลของชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว (Work-life Balance)

อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญด้าน GED ของ WCO ได้นำเสนอว่า ถึงแม้จะมีความพยายามในการสร้างความเท่าเทียมทางเพศในหน่วยงานศุลกากรหลายประเทศ แต่ยังมีประเทศสมาชิกจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่มีการกำหนดนโยบายด้านความเท่าเทียมทางเพศอย่างชัดเจน และขาดกระบวนการตรวจสอบ/ติดตามที่เพียงพอ การรณรงค์เรื่อง GED จึงยังต้องดำเนินต่อไป เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่เท่าเทียมและหลากหลาย ซึ่งจะช่วยเสริมประสิทธิภาพการทำงานของศุลกากรในภาพรวม

ผู้ที่สนใจ สามารถอ่านบทสัมภาษณ์ของ Ms. Gael Grooby ได้ที่ <https://shorturl.at/gloH4>

อ้างอิง

WCO. "WCO Secretary General Launches Campaign on Equality, Diversity, and Inclusion in Customs." <https://www.wcoomd.org/en/media/newsroom/2024/march/wco-secretary-general-launches-campaign-on-equality-diversity-and-inclusion-in-customs.aspx>. Accessed 7 March 2024.

โบลิเวียตรวจยึดโคเคนปลายทางเบลเยียม จำนวน 7.2 ตัน

©Bolivian Interior Ministry

©Bolivian Interior Ministry

เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2567 (2024) ตำรวจรัฐพลเรือนชาติแห่งโบลิเวียทำการตรวจยึดโคเคนจำนวน 7.2 ตัน มูลค่ามากกว่า 451 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซุกซ่อนอยู่ในรถบรรทุกตู้คอนเทนเนอร์บรรจุเศษเหล็ก (Metal Scrap) ที่กำลังถูกขนส่งไปยังสาธารณรัฐชิลี เพื่อส่งต่อไปยังปลายทาง ณ ราชอาณาจักรเบลเยียม ถือเป็นการตรวจยึดสารเสพติดครั้งใหญ่ที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ในประวัติการตรวจยึดสารเสพติดของโบลิเวีย

สารเสพติดถูกตรวจยึดได้ที่ด่านศุลกากรในภูมิภาค Pisiga บริเวณพรมแดนโบลิเวีย-ชิลี โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์ที่ขนส่งด้วยรถบรรทุก และตั้งข้อสงสัยว่าจะมีการซุกซ่อนสารที่ต้องมีการควบคุม (Controlled Substances) อยู่ภายใน จึงร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเปิดตรวจตู้คอนเทนเนอร์และค้นรถบรรทุก จนตรวจพบสารเสพติดเหล่านี้

ทั้งนี้ การตรวจยึดสารเสพติดครั้งใหญ่ที่สุดของโบลิเวียเกิดขึ้นในช่วงปลายเดือนมกราคม 2567 (2024) ที่ผ่านมา เป็นการตรวจยึดโคเคนจำนวน 8.3 ตัน ในภูมิภาค Oruro ทางตะวันตกของประเทศ และมีปลายทางไปยังตลาดในสหภาพยุโรป (EU) เช่นกัน โดยโบลิเวียเป็นประเทศที่ผลิตโคเคนมากเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากสาธารณรัฐโคลอมเบียและสาธารณรัฐเปรู เนื่องจากการผลิตโคคา (Coca) ซึ่งเป็นสารตั้งต้นของโคเคนจำนวนมากเพื่อนำมาใช้เป็นยาแผนโบราณและประกอบพิธีกรรมท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีการตรวจยึดโคเคนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น จากการที่กลุ่มอาชญากรได้ปรับเปลี่ยนเส้นทางการลักลอบขนส่ง

อ้างอิง

Amanda Chaparro. "Bolivia has Become a 'Strategic Hub' for Cocaine Trafficking." Le Monde. https://www.lemonde.fr/en/international/article/2024/01/20/bolivia-has-become-a-strategic-hub-for-cocaine-trafficking_6449045_4.html. Accessed 22 March 2024.

Tucker Reals. "Bolivia Claims its Second Largest Drug Seizure in History as 7.2 tons of Cocaine Found Hidden in Scrap Metal Shipment." CBS News. <https://www.cbsnews.com/news/bolivia-cocaine-second-largest-drug-seizure-found-in-scrap-metal-shipment/>. Accessed 22 March 2024.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

WCO จับมือศุลกากรออสเตรเลีย เปิดตัว Supply Chain Integrity Project ส่งเสริมมาตรการด้านจริยธรรมในห่วงโซ่อุปทาน

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2567 (2024) องค์การศุลกากรโลก (WCO) และสำนักงานพิทักษ์เขตแดนออสเตรเลีย (Australian Border Force: ABF) เปิดตัวโครงการ Supply Chain Integrity Project (SCI Project) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมมาตรการด้านจริยธรรมและการสร้างความเข้มแข็งของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ต่อด้านการฉ้อฉลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมผิดของเจ้าหน้าที่ควบคุมบริเวณพรมแดน โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินและบุคลากรจาก ABF

โครงการนี้เริ่มขึ้นจากการที่ประเทศสมาชิก WCO หลายประเทศได้แสดงความกังวลเรื่องจริยธรรมในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Integrity) ในระหว่างการประชุมคณะกรรมการด้านการป้องกันและปราบปราม (Enforcement Committee: EC) ครั้งที่ 42 ในปี 2567 (2022) ต่อมา ประเด็นนี้ได้ถูกบรรจุเป็นประเด็นสำคัญในแผนปฏิบัติการของ EC (EC Action Plan) จึงจำเป็นต้องมีโครงการสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมประเทศสมาชิกในด้านดังกล่าว

นอกจากการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การสัมมนา และปฏิบัติการพิเศษด้านมาตรฐานจริยธรรมแล้ว SCI Project ยังเน้นการทำงานร่วมกับภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศที่โปร่งใส มีความปลอดภัย และมีความน่าเชื่อถือ โดยจะริเริ่มกิจกรรมอย่างน้อย 15 กิจกรรม ภายในระยะเวลา 3 ปี ทั้งนี้ SCI Project ยังมีบทบาทให้ความรู้ด้าน Supply Chain Integrity ในกิจกรรมฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (WCO Expert Pre-accreditation) ด้วยเช่นกัน

อ้างอิง

WCO. "ABF/WCO Supply Chain Integrity Project." https://www.wcoomd.org/en/topics/enforcement-and-compliance/activities-and-programmes/abf-wco-supply-chain-integrity-project.aspx?fbclid=IwAR2IgwkJDZUqO4_I9H-uKhxstn8KMY7Q2hQSOHxjE94Fmnh0Xlc9jQ109g. Accessed 20 March 2024.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

ศุลกากรเบลเยียมตรวจยึดบุหรี่ผิดกฎหมายมากกว่า 4 ล้านมวน
ซึ่งมีต้นทางจากกัมพูชา

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2567 (2024) ศุลกากรราชอาณาจักรเบลเยียมได้ตรวจยึดบุหรี่ปลอมแปลง (Counterfeit Cigarette) ยี่ห้อ Marlboro จำนวน 4.38 ล้านมวน ณ ท่าเรือ Zeebrugge คิดเป็นมูลค่าความเสียหายทางภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิตรวม 2.1 ล้านยูโร

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ศุลกากรเบลเยียม ได้เปิดตรวจสินค้าที่ขนส่งทางเรือมาจากราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งมีปลายทางที่สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาชนอาหรับลิเบีย โดยเรือลำนี้จำเป็นต้องเข้ามาถ่ายลำ ณ ท่าเรือ Zeebrugge เพราะไม่สามารถขนส่งผ่านช่องทางทะเลแดง (Red Sea) ได้ตามที่วางแผนไว้ จากเหตุการณ์วิกฤตทะเลแดง (Red Sea Crisis) ที่กลุ่มกองกำลังติดอาวุธฮูตี (Houthi) ในสาธารณรัฐเยเมน ยังคงใช้โดรนและมิสไซล์โจมตีเรือสินค้าที่แล่นผ่านอ่าวเอเดนและทะเลแดงอย่างต่อเนื่อง

ศุลกากรเบลเยียมรายงานว่าได้ตรวจยึดบุหรี่ผิดกฎหมายแล้วประมาณ 32 ล้านมวน ในปี 2567 (2024) และตรวจยึดในปี 2566 (2023) มากกว่า 345 ล้านมวน ถือเป็นสินค้าผิดกฎหมายที่ตรวจยึดได้บ่อยในสหภาพยุโรป (EU)

อ้างอิง

"Belgian Customs Seize over 4 Million Counterfeit Cigarettes in Zeebrugge." The Brussels Times. <https://www.brusselstimes.com/belgium/975409/customs-seize-over-4-million-counterfeit-cigarettes-in-zeebrugge>. Accessed 25 March 2024.

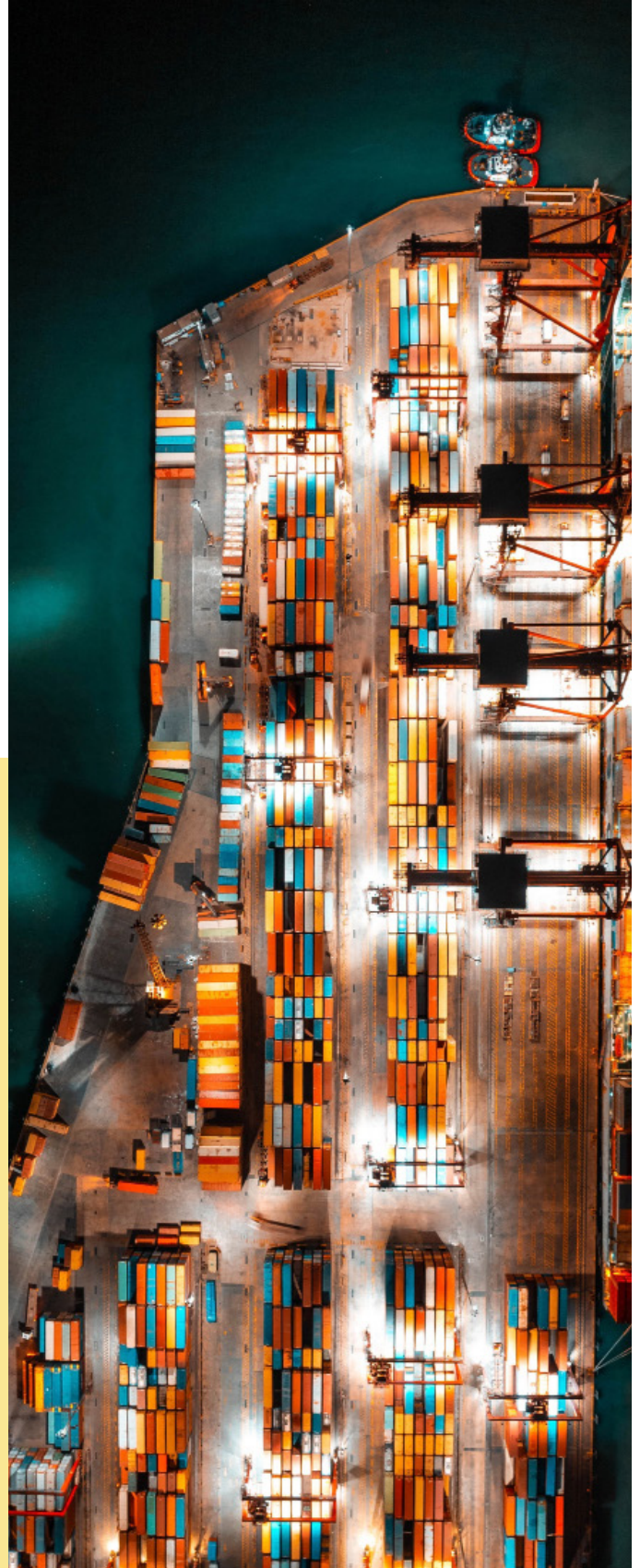
CPMU NEWS

Customs Policy Monitoring Unit

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 57 59

Email: thaicustoms@thaicustoms.be
<http://brussels.customs.go.th>

© Tom Fisk, Pexels